

Методичне об'єднання бібліотек
закладів вищої освіти м. Вінниця

Наукова бібліотека
Вінницького національного медичного
університету ім. М. І. Пирогова

Бібліотечні компетентності в умовах нових викликів

науково-практична конференція

**ЗБІРНИК
МАТЕРІАЛІВ**

5 жовтня 2022 р.

**Методичне об'єднання бібліотек
закладів вищої освіти м. Вінниці**

**Наукова бібліотека Вінницького національного
медичного університету ім. М. І. Пирогова**

Бібліотечні компетентності в умовах нових викликів

**Матеріали
науково-практичної конференції**

5 жовтня 2022 року, м. Вінниця

Вінниця, 2022

УДК 021.64:027.7](477.44-21)(06)
Б 59

Укладач Мельник М. І., заступниця директорки бібліотеки
Відповідальна за випуск Кравчук Н. М., директорка бібліотеки

Б 59 Бібліотечні компетентності в умовах нових викликів : матеріали наук.-практ. конф., 5 жовт. 2022 р., Вінниця / Метод. об-ня б-к ЗВО м. Вінниці, Наук. б-ка ВНМУ ім. М. І. Пирогова ; уклад. М. І. Мельник ; відп. за вип. Н. М. Кравчук. – Вінниця, 2022. – 60 с.

Збірник матеріалів містить доповіді фахівців бібліотек закладів вищої освіти м. Вінниці, оприлюднені на науково-практичній конференції «Бібліотечні компетентності в умовах нових викликів», яка відбулася 5 жовтня 2022 р.

Видання адресовано працівникам бібліотек різних типів і форм власності.

Матеріали відтворено зі збереженням змісту, стилю та орфографії оригіналів, наданих авторами. Автори опублікованих статей несуть повну відповідальність за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел та посилання на них.

УДК 021.64:027.7](477.44-21)(06)

ЗМІСТ

Організація роботи наукової бібліотеки Донецького національного університету імені Василя Стуса у реаліях російсько-української війни

Мищан Тетяна Іванівна.....4

Згуртуємось задля Перемоги! (досвід роботи бібліотеки ВДПУ імені Михайла Коцюбинського під час війни)

Воробйова Любов Миколаївна.....8

Робота бібліотеки ВТЕІ КНТЕУ в умовах воєнного стану

Прутська Наталія Олексіївна.....17

Бібліотека і війна: тримаємо стрій (з досвіду науково-технічної бібліотеки Вінницького національного технічного університету)

Притуляк Тетяна Євгенівна.....23

Трансформація роботи Наукової бібліотеки Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка з інформаційного забезпечення новітнього процесу в умовах нових викликів

Макарова Ганна Григорівна34

Події, що змінили наше життя (5 років шляху наукової бібліотеки ВНМУ ім. М. І. Пирогова)

Кравчук Неліна Миколаївна.....41

Віршування як ресурс відновлення емоційної рівноваги

Шкира Ольга Іванівна.....52

РОБОТА БІБЛІОТЕКИ ВТЕІ КНТЕУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Н. О. Прутська

*завідувачка бібліотеки Вінницького торговельно-економічного
інституту Київського національного торговельно-
економічного університету*

Повномасштабна, невинуватана та жорстока війна росії проти України триває уже понад 7 місяців. Цей складний час вніс корективи у роботу бібліотеки ВТЕІ ДТЕУ, проте бібліотечні фахівці досить швидко оговталися, адаптувалися та розпочали роботу у нових умовах – умовах воєнного стану.

Перші два тижні від початку війни працівники бібліотеки були на простой. Кожен день директор інституту для керівників структурних підрозділів проводила онлайн-директорат. Керівники підрозділів інституту були на постійному зв'язку зі своїми підлеглими, подавали інформацію про кожного працівника, а саме, де він знаходиться, чи не виїхав за межі України. З нашого колективу виїхало 3 людини, які згодом повернулися.

З 14 березня співробітники бібліотеки працювали згідно внутрішнього графіку. Крім основної бібліотечної роботи, ми долучилися до роботи навчального відділу: здійснювали перевірку проведення пар науково-педагогічними працівниками нашого інституту, результати перевірки подавалися в навчальний відділ. З травня місяця всі працівники бібліотеки вийшли на свої робочі місця. З 27 червня розпочала роботу приймальна комісія в інституті, троє наших працівників долучилися до цієї роботи.

У зв'язку із запровадженням по всій території України воєнного стану бібліотека для користувачів працювала в дистанційному режимі.

Основні напрямки роботи бібліотеки ВТЕІ ДТЕУ: волонтерство, традиційна бібліотечна діяльність, організація праці співробітників.

Бібліотека під час воєнного стану продовжувала надавати послуги з інформаційного забезпечення науково-дослідного та навчально-виховного процесу інституту.

Сервіс бібліотеки включав такі послуги:

- надання користувачам консультацій щодо пошуку відповідних джерел інформації;
- інформування користувачів щодо користування електронними базами даних, електронними ресурсами;
- визначення індексів УДК та авторського знаку для документів;
- підготовка тематичних добірок на замовлення користувачів;
- підготовка списків рекомендованої літератури з навчальних дисциплін;
- складання та редагування бібліографічних списків до наукових робіт;
- забезпечення швидкого доступу користувачів до віддалених та локальних інформаційних ресурсів, до наукових баз даних, посилання, які розміщено на вебсторінці бібліотеки.

Функціонування та впровадження інноваційних технологій дало можливість працювати бібліотеці у дистанційному режимі, що є надзвичайно важливим сьогодні. Користувачі мали можливість працювати з вебсторінкою, електронним каталогом, репозитарієм, а також з іншими ресурсами та платформами, до яких ми маємо доступ (включаючи наукометричні бази даних Scopus, Web of Science та ін.).

За цей час працівники бібліотеки підготували низку патріотичних віртуальних виставок, які були розміщені на офіційному сайті інституту, вебсторінці бібліотеки та активно поширені в соцмережах та на сторінці у Facebook.

Була представлена віртуальна виставка «Хто, якщо не ми...» з нагоди Дня українського добровольця. Вінниччина по праву пишається своїми добровольцями, які за покликом серця вирішили стати на захист рідної Вітчизни від ворога. Це люди з гарячими та хоробрими серцями, високим почуттям обов'язку.

Дякуємо добровольцям за їх подвиг, готовність віддати своє життя заради України. Подвиг українських добровольців житиме у віках. Наша готовність добровільно стати на захист України є вирішальною запорукою нашої Перемоги.

Підготовлена віртуальна виставка «Україна непереможна допоки є жінка». Своєю багатогранною діяльністю видатні українські жінки вплинули на розвиток і становлення української держави. Вони внесли вагомий вклад в культуру, мистецтво, освіту, науку, літературу і щиро вболівали за свою країну.

В історії України є немало видатних жінок, які були не лише хорошими матерями й господинями, а й робили великі справи, прославляючи Україну. Сьогодні наші жінки-захисниці на фронті й у тилу, в бронежилетах і лікарняних халатах. Вони вкотре доводять, що світ неможливий без України, а Україна - без жіноцтва!

Бібліотека ВТЕІ ДТЕУ підготувала віртуальний колаж-молитву «З Молитвою до Перемоги...», молитва за Україну, за наших воїнів-захисників, за перемогу правди й справедливий мир.

Війна увірвалася в наше життя жорстоко і безжалісно. Майже два місяці війни для нас як один суцільний день в якому з'єдналися біль, жах, розпач, страждання... Де взяти сили та мотивацію для того, щоб продовжувати жити, боротися та працювати? Хтось використовує афірмації, хтось – медитує, а хтось – молиться. Молитва – це чудовий спосіб відчутти додаткову підтримку від Бога, зберегти спокій та душевну рівновагу. Мільйони українців під час війни звертаються до Бога, щосили бажаючи захистити Україну, її відважних воїнів та мирних жителів від жорстокості агресора.

Кожен ранок починається з Надії... З надії на повернення спокою і миру в Україні, надії на те, що сьогодні весь жах закінчиться. Боже Милостивий, помилуй Нас!!!

Неможливо уявити український Великдень без писанок, неповторні орнаменти та розмаїття кольорів яких зачаровують око. Практично в усіх народів світу яйце шанувалося здавна і стало символом життя та народження, оскільки в ньому закладено життя.

З цієї нагоди бібліотека Вінницького торговельно-економічного інституту ДТЕУ підготувала інформаційний калейдоскоп «Писанка – символ життя».

Насолодитись красою, неповторністю, самобутністю та різноманітністю української вишиванки можна, переглянувши віртуальну фотопалітру «Вишивана Україна: від Луцьку до Криму», яку підготували співробітники відділу обслуговування користувачів бібліотеки ВТЕІ ДТЕУ до Всесвітнього дня вишиванки.

24 травня 2022 року виповнилося 110 років від дня народження українського письменника, драматурга, педагога, фольклориста Михайла Панасовича Стельмаха.

Михайло Стельмах наш земляк, оскільки народився у селі Дяківці Літинського району Вінницької області. Навчався у Вінницькому педагогічному інституті на літературному факультеті. Писав ліричні вірші, які відзначалися пісенністю, емоційністю та багатогранністю тематики. Співробітники бібліотеки ВТЕІ ДТЕУ підготували віртуальну виставку «Правда життя у творчості М. Стельмаха».

Відділ обслуговування користувачів підготував і представив ряд книжкових виставок до пам'ятних дат.

Тісно співпрацюючи з кафедрами інституту та узгоджуючи необхідність висвітлення наявної літератури з навчальних дисциплін, бібліотека готувала рекомендаційні списки літератури наявні в фонді за останні п'ять років.

Інформаційно-бібліографічний відділ бібліотеки ВТЕІ підготував рекомендаційні списки літератури, а саме, «Ораторське мистецтво красномовця» на допомогу вивчення дисципліни «Ораторське мистецтво», з метою формування у

здобувачів вищої освіти комплексу знань, умінь і навичок оратора стосовно підготовки й проголошення переконуючої промови.

«Реформа децентралізації влади – створення ОТГ» на допомогу вивчення дисциплін «Децентралізація влади», «Публічне управління та адміністрування», з метою формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань про реформу місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, створення умов для формування ефективної і відповідальної місцевої влади, здатної забезпечити комфортне та безпечне середовище для проживання людей по всій території України.

«Інформаційна та кібербезпека в умовах становлення глобального інформаційного суспільства» на допомогу вивчення дисципліни «Безпека інформаційних систем та мереж» та «Кібербезпека», з метою формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань про забезпечення інформаційної безпеки України та глобального кіберпростору, як найважливіших безпекових пріоритетів, оскільки їх функціонування стає визначальним чинником розвитку економіки, військового, соціального та інших секторів.

«Система НАССР та управління якістю і безпечністю продуктів харчування» на допомогу вивчення дисциплін «Безпечність товарів», «Управління безпечністю товарів», «GMP, НАССР та контроль безпечності товарів», з метою формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань про впровадження систем управління безпечністю харчової продукції за принципами системи НАССР, які установлені Законом України від 23.12.1997 №771/97 «Про основні принципи та вимоги до безпечності харчових продуктів».

Також був підготовлений і випущений бюлетень нових надходжень, так як із редакційно-видавничого відділу ВТЕІ ДТЕУ до бібліотеки постійно надходили навчальні та методичні видання.

З перших днів війни працівники бібліотеки здійснювали різнопланову волонтерську діяльність. Спільно із волонтерськими організаціями бібліотекарі нашої книгозбірні

долучились до плетіння маскувальних сіток для військових, допомагали виготовляти коктейлі Молотова, розпізнавальні стрічки для територіальної оборони, в'язали шкарпетки для солдатів, приносили до місцевих шпиталів постільну білизну, збирали речі для ВПО, для дітей з евакуйованих дитячих будинків.

У чотирьох співробітників бібліотеки чоловіки поповнили ряди Збройних Сил України і мужньо захищають нашу країну.

Один із гуртожитків нашого інституту (вул. Чорновола, 3) було облаштовано для розміщення переселенців. Усі працівники інституту долучилися до цієї справи. Цілодобово приймали та розміщували людей з інших міст України, забезпечували харчуванням та теплими речами. У Вінницю приїздили люди з Харкова, Одеси, Чернігова, Полтави, Черкас, Запоріжжя та Луганської області. Здебільшого це жінки та діти. Чоловіки в більшості залишалися захищати свої міста. *Постійно йшов потік людей. Люди просилися хоча б переночувати, а потім їхали далі від війни та сирен. Ми забезпечували їх всім необхідним і місцем для сну. Завозили продукти харчування, приносили теплі речі, ковдри.* Працівники бібліотеки брали активну участь у приготуванні різноманітних страв для переселенців: долучались до ліплення вареників, приготування лежнів, м'ясних страв, випікання солодоців та ін. Наш гуртожиток прихистив понад 2000 переселенців.

Таким чином бібліотека ВТЕІ ДТЕУ, виконуючи функції осередків волонтерської діяльності, вносила свою частку праці в наближення Перемоги. Адже під час війни надзвичайно важливим стало єднання українців для боротьби з ворогом. Кожна добра справа наближає день Перемоги.

Наразі бібліотека ВТЕІ ДТЕУ працює у звичайному режимі. Колектив повноцінно виконує свої обов'язки, проводять усі заплановані заходи. Впроваджуючи дистанційні форми роботи, бібліотека забезпечує користувачів можливістю працювати з електронними ресурсами, надає онлайн-послуги.